

BESZÉLGETÉS KECSKÉS D. BALÁZS ZENESZERZŐVEL

Lélekzene

Amerikai zeneszerzőversenyt nyert Kecskés D. Balázs, akinek Accusativus című zongoranégyesét kilencven pályamű közül ítélte legjobbnak a Garth Newel Piano Quartet. A fiatal zeneszerzővel a komolyzene aktuális trendjeiről beszélgettünk.

SZÖVEG BARTA BOGLÁRKA
FOTÓ VERMES TIBOR

– Az elmúlt években számos kiemelkedő nemzetközi és hazai megméretésen ért el jó eredményt, így például megkapta egy szlovákiai kórusfesztivál nagydíját, de első lett a Zeneakadémia éves házi zeneszerzésversenyén is. Mit kell tudnunk erről az amerikai versenyről, amelyet megnyert?

– A Garth Newel Piano Quartet az Egyesült Államok egyik legaktívabb kamarazenei szervezetének, a Garth Newel Music Centernek a rezidens együttese, évente mintegy hatvan koncertet adnak a világ legjobb színpadain. Idén nyolcadik alkalommal hirdették meg zeneszerzőversenyüket. A pályázatban egyedül a zongoranégyes hangszerei voltak adottak, vagyis a zongora, a hegedű, a brácsa és a cselló, ezekre kellett írni egy darabot tetszőleges témában és terjedelemben. Az Accusativus tulajdonképpen a jeligém volt, de a szervezők azt hitték, ez a darab címe, én pedig nem javítottam ki őket. Bár latinul tárgyesetet jelent, angolul azonban az „accuse” vádol. Kálvinnak ez volt a beceneve egyetemi éve alatt, ezért is választottam jeligémnek. Akit az együttes ezen a versenyen kiválaszt, azt meghívják magukhoz Amerikába, előadják a művét, esetleg más darabjait is rögzítik, beépítik a repertoárjukba.

– Egy zeneszerzőről sokunkban az a kép él, hogy ül a zongora előtt és komponál. De szükség van-e a digitalizáció korában egyáltalán hangszerre, vagy elég a számítógép is?

– Teljesen a zeneszerző típusától függ. Én szeretem, ha van a szobában egy zongora, még akkor is, ha gyakran nem használom a munkafolyamat során. Általában leülök az íróasztalomhoz és kézzel lekotázom a darabot, majd ezt viszem be a

számítógépbe. Vannak ugyanakkor olyan kollégáim, akik egyből a számítógép kottaszerkesztő programjában dolgoznak. Alkatileg én erre nem vagyok alkalmas, egyszerűen azért, mert szeretem egyben látni az egészet.

– Hogyan fogsz hozzá egy darab megírásához?

– Nagyon fontos számomra a hagyomány, az Accusativusban is számos utalás, sőt párbeszéd van az elődökkel. Mielőtt dolgozni kezdek, mindig készítek bibliográfiát, sok darabot meghallgatok, áttanulmányozok. Ha zongoranégyest írok, biztosan előveszem Schumann, Brahmsot, a műfajban alkotó nagy szerzők műveit. Emellett természetesen figyelek a kortárs művészekre is, közülük is nagy példaképem Thomas Adès brit zeneszerző. Természetesen elképzelhetetlen, hogy egy zeneszerző kizárólag úgy használja az eszközöket, mint előtte mások, és közben egyéni zenét írjon, hiszen a saját mondanivaló sajátos eszközhasználatot és gyakran sajátos eszközöket is teremt. Az egyedi gondolatok tehát megmutatkozhatnak új eszközökben, de ezek megtalálása sosem lehet öncélú.

– A zeneszerzésben is vannak időről időre megfigyelhető trendek?

– Természetesen. Ma az egymásmellettség a jellemző, olyan, mintha párhuzamos univerzumok léteznének, nincsen egyedül üdvözítő út, nincs fő irányvonal. Egyre inkább érzékelhető azonban a különböző stílusok közti határvonal elmosódása. Talán az egyetlen fix pont, ami a komolyzenét megkülönbözteti minden más egyéb zenei stílustól, az a kotta írási szerepe. Miközben persze látom azt is, hogy a digitális hangrögzítés terjedése miatt az a fajta kottaközpontúság és kottaismeret, ami régebben a komolyzenét jellemezte, ma egyre inkább háttérbe szorult.

– A stílusok közti határvonal elmosódása jelentheti-e a komolyzene egyfajta közeledését a közönséghez?

– Az, hogy tetszik-e egy komolyzenei mű, sokszor azon is múlik, figyelünk-e rá eléggé. Mert a komolyzenei darabokra többnyire figyelni kell, nem lehet csak úgy, háttérzeneként hallgatni, mert akkor nem értjük meg a lényegét. Ez a kitartás az, amire egyre kevesebben képesek, és ez az egyik oka, hogy a komolyzene várhatóan a jövőben is kisebbségben marad, bár úgy gondolom, továbbra is a piac része lesz.

– Milyen zenét hallgatsz csak úgy, a saját örömeidre?

– Miközben próbálom követni a kortárs komolyzenét, igyekszem a legkülönbözőbb műfajokba is belehallgatni. Hallgatok popzenét is, de nem vagyok nagy rajongója, mert szerintem kicsit olyan, mint a drog, manipulatív dolog, felélednek az ember biológiai ösztönei. Ehelyett olyan komplex zenét szeretnék írni és adni az embereknek, amely egyszerre hat az intellektusra és a lélekre is. ■